

**STRUCTURI DE ROL ÎN POEZIA CEREMONIALULUI NUPTIAL.
STUDIU DE CAZ: „CEREREA MIRESEI” ÎN SATUL CHILIA – ZONA ETNOGRAFICĂ
CODRU (JUD. SATU MARE)**

Laura Melinda TĂTĂRAN

Abstract: *The ethnographic area named Codru is a region divided into three counties: Maramureș, Satu Mare and Sălaj. People from Codru are nature lovers and this can be spotted in their everyday life.*

In the traditional world, the wedding signifies the passage ritual with the most meaningful meaning, but also the most complex folklore manifestation.

It involves the passage from one stage to another, from the stage of the son to the married man and the girl from the virgin to the wife. The wedding was set up very early; we mention here the marriages of the gods, the myth of the androgynies, but more broadly the sacrifice made by Christ for His church. Because marriage was not based only on love but also on the sacrifice, abandoning the self for retrieving into the other. Being a rite of passage, we are considering three groups of rites that the grooms will go through during the ceremony: rites to pass from one stage to another, defensive rituals against evil forces, and fertility rituals. Due to the defining features of the wedding, poetry is absolutely necessary, accompanying the bridal show.

If in some parts of the country this poem is called “the great oration,” we find it in the Codru Country with the name “the bride’s request”.

It is the eldest who speaks this metaphorical poetic speech, of great size, 84 stanzas, organized in two verses. The moment is totally exciting, first of all for the bride’s parents, but also for the bride. So, as we all remember, we all want a wedding like stories, like fairy tales, ending with splendid weddings, which send us to the idea of a family foundation, preparing a cosmic foundation. We thus resembled the characters present at the bridal ceremony with the characters present in the fairy tale, thus showing that all the weddings are the actual actresses. Because nothing can be done unless there is a macro-social acceptance of the role changes.

Keywords: *Traditional wedding, the bride’s request, oration, ritual of passage, wedding ceremony, characters from fairy tale.*

Întotdeauna mi s-a părut interesant să mă întorc într-un loc vechi, aflându-l neschimbat, doar pentru a-mi da seama cât de schimbată sunt eu, sau stările mele. De data aceasta nu am ales să merg într-un loc îndepărtat, ci doar în băutura bunicii mele din satul Chilia, dar am ales să merg într-un timp îndepărtat, într-un timp cu care mai putem avea legătură doar prin vorbele înmuiate de dor ale bătrânilor de pe sate. Căutând mai mereu legătură cu strămoșii de altă dată, și cotrobăind în lucrurile bunicii, am dat peste un caiet vechi, îngălbenit de vreme, dar care mirosea a busuioacul nunților de altă dată. Punându-l în fața bunicii, primele lacrimi de pe obraji ei, și bucuria din sufletul meu la găsirea unui asemenea caiet, mi-au dat de înțeles că nu am descoperit doar un simplu caiet trecut de vreme. Era chiar caietul unchiului meu, în

care el își notase „cererea miresii” pe care el o făcea la nunți. Și atunci am stat puțin de vorbă cu bunica, curioasă să aflu cum a ajuns unchiul să fie staroste, să aibă o orație atât de minunată și profundă, veți vedea citind mai departe.

Bunica îmi mărturisea: „*era copt’îl tânăr, merje și el la nunți, îi plăce’ să steie pă lângă omini care zăceau, ș-apoi venea acasă, și lua, și scrie. Ș-apoi de la o vreme s-o fo’ apucată și el să margă de taroste și făcă cererea miresii după cum și-o scris.*”

Și de aici, pentru mine, vlăstar tânăr al Codrului a început călătoria prin cărți, prin lanțul de gheață al timpului, să înțeleg ce semnifica pentru oamenii de atunci momentul „cereri miresii”.

I.1. Poezia riturilor de trecere

Înainte de a prezenta orațiile specifice nunții, cu accent pus pe *Cererea miresei*, ni se pare obligatoriu să redăm succint momentele esențiale ale ceremonialului nupțial întâlnit în zona etnografică a Codrului din județul Satu Mare: *vestirile, credințarea (logodna), pregătirile pentru nuntă, chemarea vilfeilor (vilfei-chemător), șiratăul (o petrecere care are loc în seara dinaintea nunții), gătirea mirelui și a miresei, cererea miresei, iertăciunile, cununia, masa, danțu miresii, nunta mirelui (dacă la dansul miresei, mireasa este jucată de cei ai ei, la nunta mirelui este jucată de cei ai mirelui și se întrec în a strânge cât mai mulți bani), prânzu miresii.*

În cadrul fiecărui moment ceremonial întâlnim încă strigături sau orații; nu vom detalia însă scenariul nunții, vom surprinde doar câteva detalii legate de repertoriul nupțial absolut necesar pentru construirea unui cadru capabil să definească corect un context de interpretare.

Repertoriul de nuntă, considerații generale

Parcurgând etapele ceremonialului nupțial, ne dăm seama că este unul complex, depășind ca semnificație multe din obiceiurile calendaristice, dar și celelalte ceremonii ale trecerii. Nunta este, poate, cea mai bine conservată ca arie de semnificații pentru că omul crede încă în puterea nuntirii. Considerăm că poezia specifică acestui ceremonial este cea care ne poate dezvălui cel mai bine profunzimea sensurilor conservate și transmise din generație în generație.

Pentru demonstrație, includem câteva exemple de texte de ritual și ceremonial din nunta codrenească. Toate textele sunt capabile să definească ideea că nunta nu este doar un moment oarecare din existența individului, ci ea marchează o ruptură totală de o veche stare și trecerea într-o stare nouă, care implică asumarea unor alte structuri de rol.

„Copilă din doi părinț,

Ce cutez de te măriț...

Mniresucă draga me

Putut-ai și mai șede

Să-ț mai porț panglicile

Ca și toate fetile.

Ca mnireasa mai sânt fete

Mnirele n-are păreche

Ca mnireasa mai sânt flori

Ca mnirele nu-s feciori.”¹

Iată și strigătură rostită de staroste în curtea bisericii, înainte de cununie:

„Pă din sus de beserică

Mîndră rouă s-arădică

Roua trabă scuturată

Și mnireasa cununată.”

¹ Ovidiu Suci, *Nunta codrenească din Satu Mare*, Satu Mare, 1979, p. 15.

Ceremonialul, pe lângă caracterul spectacular, are și un caracter practic, ironia, umorul sănătos apar foarte adesea implicate ca forme de anulare a unor stări conflictuale sau care ar implica instaurarea tragicului:

„Velfei de la mireasă
Ca și grâu ales pă masă,
Tăț` velfei mnirelui,
Ca și coada cânelui”

Sau

„Tu, mnireasă, pentru tine,
Nu mai vez' plângând pă nime,
Da pântru mnirele nost
Plînje frunza de rogoz,
Plînje frunza de pă baltă
Și inima dintr-o fată.
Ca mnireasa mai sînt multe,
Ca mnirele nu-i de unde”²

Spectacolul nunții și poezia sa

Datorită trăsăturilor definitorii ale nunții, poezia este absolut necesară, însoțind spectacolul nupțial. Putem observa că, în măsura în care ritualul a evoluat, și poezia acestuia capătă noi valențe semnificative. Dacă în trecut dominau valențele magico-ritualice, e evident că acestea au căpătat din ce în ce mai mult atributele spectacularului.

Nu putem să nu observăm, din nou, că trecerea era văzută ca fără de întoarcere, de aceea, se pune un foarte mare accent pe forțarea limitei asumării stării de tranziție, pregătind agregarea la o nouă stare conștientizată total. Râsul devine cea mai importantă formă de mediere. Un râs-plâns care implică coparticiparea întregii comunități.

„Iubiț ascultători
Începe danțu mniresî
Cine vrea să joace mnireasa
Astăz îi pă bani
Și mine în cînste
Aur și arjint
La crăiasa noastră cea nouă”³

Apoi, nănașul cel mare ia primul mireasa la danț și, în timp ce o dansează, alaiul strigă:

„La mîncare-o fost destui,
La mnireasă nime nu-i.
Mnireasa noastă
Nici îi oarbă, nici îi șchioapă,
Cu doi-tri lei nu să joacă”⁴

Chemarea și formula de chemare la nuntă

Chemarea are în primul rând funcția de a introduce oamenii în atmosfera nupțialului, dar, după spusele lui Arnold van Gennep ar putea fi vorba și despre o reminiscență a unui ritual de agregare, care ar da chemării și o funcție pregătitoare⁵. Chemarea se începea cu cei mai apropiați familiei, considerați „oamenii de vază”. În Codru, chemarea velfeilor era deosebit de importantă, pentru că ei jucau un rol foarte important în structura actului ceremonial, de aceea acest tip de chemare avea o formulă specifică.

² *Ibidem*, p.17.

³ *Ibidem*, pp. 43-44.

⁴ *Ibidem*, p.44.

⁵ Ion Căliman, *Ceremonialul riturilor de trecere - Nunta*, Ed. Excelsior Art, 2008.

Înainte de nuntă cu o săptămână, vilfeii umblau prin toate casele din sat și vorbeau în numele tinerilor:

„Bună ziua și noroc,
Acesta este un lucru frumos
De la Domnu' Cristos,
De la Maica prea curată,
Și de la cei 12 sfinți apostoli,
Care zice așa:
Craiul nostru cel nou
(vilfeii miresei spun: Crăiasa noastră cea nouă)
Vă poștește la un pahar de băutură,
La mai multă voie bună,
La un danț-două;
Poate c-or hi nouă.
Și cu-n struț de busuioc,
Dumnezău să deie noroc
Vă poștește pe zua de sâmbătă la nuntă”
(-se închină cu pălincă)⁶

Este evident că pălincă și vinul nu pot lipsi din recuzita nunții; închinarea cu cei pe care îi chemau la nuntă reprezentând pecetluirea acestui fapt.

Orațiile de nuntă

„Orațiile de nuntă sunt creații de amploare mai mare, răspândite pe parcursul desfășurării obiceiului, în toate momentele-cheie, intensificând caracterul dramatic și spectacular al acestora, atmosfera solemnă sau momentul de bună voie.”⁷ Orațiile, după cum putem observa, sunt niște discursuri lirice care însoțesc actele ritualice, care, așa cum aflăm de la Neagoe Basarab⁸, mai întâi au fost niște discursuri funebre. Dimitrie Cantemir vine în completarea acestor informații și, în *Descrierea Moldovei*, ne prezintă primul text de orăție nupțială.

Despre termenul de „orație” Dan Simionescu ne spune că a pătruns la noi în limbă prin polonezul „oracya” și denumea textele prozaice care erau rostite la diferite sărbători de peste an, dar și la nunți boierești⁹. Nicolae Cartoian afirma la rândul-i, că orațiile și-ar avea originile în orațiile cărturărești, spre deosebire de Dimitrie Cantemir, domnul Moldovei, care susținea că aceste discursuri apăreau și la nunțile țărănești, nu doar la cele boierești, marcând momentul pețitului. Iată textul acestei orații:

„Moșii și strămoșii părinților noștri, umblând la vânat prin codri, au dat peste țara în care locuim acum și în țara asta trăim, ne hrănim și ne întărim cu laptele și mierea ei. Îmboldit de pilda lor, măritul boier cutare, în vreme ce umbla după vânat pe câmpii, prin codri și prin munți, a dat de o ciută care, sfoasă și cuminte, nu i-a îngăduit să-i vadă fața, ci a luat-o la fugă și s-a ascuns. Am pornit pe urmele lăsate de copitele ei, care ne-au adus până în casa aceasta; de aceea voi trebuie sau să ne dați sau să ne arătați încotro a fugit vânatul pe care l-am gonit cu osteneală și sudoare din pustietăți”¹⁰.

Această orăție se rostea, după cum aflăm de la Cantemir, de cel mai mare dintre pețitori, când mergeau la casa părinților fetei de „pețit”; astăzi orăția mare se rostește în plină

⁶ Ovidiu Suci, *Nunta codrenească...*, ed. cit., p.16.

⁷ Pavel Ruxăndoiu, *Folclorul literar în contextul culturii populare românești*, Editura Grai și suflet - Cultura Națională, București, 2001, p. 282.

⁸ Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie, apud Pavel Ruxăndoiu, *Folclorul literar...*, ed. cit., p. 282.

⁹ apud Pavel Ruxăndoiu, *op. cit.*, p. 282.

¹⁰ apud Pavel Ruxăndoiu, *op. cit.*, p. 283

desfășurare a ceremonialului, atunci când solii mirelui ajung la casa fetei, acesta reprezentând momentul culminant al ceremonialului¹¹.

Dacă în unele părți ale țării acest moment se numește „orația mare”, în Țara Codrului o întâlnim cu numele de „cererea miresii”. Starostele este cel care rostește acest discurs poetic metaforic, de dimensiuni mari, 84 de strofe, organizate în câte două versuri. Momentul este unul cu totul emoționant, în primul rând pentru părinții miresei, dar și pentru mireasă.

La început, suntem avertizați de staroste:

„Să tacă casa și masa,
Să plângă mireasa

...

Vă uitați prin curmeziș,
Ce plânsuri vor fi pe aici
De la tată de la mamă,
De la frați, surori cu-o samă¹²

Secvența de ritual marchează un moment de adevărată solemnitate, pentru că prin intermediul acestui discurs mireasa se desparte de casa părintească.

Starostele ne introduce apoi într-o atmosferă fastă, de bun augur, metaforic și simbolic sugerând că schimbarea statutului/rolului va sta sub semnul beneficului, chiar dacă atmosfera este una pusă sub semnul despărțirii, al plânsului, al regretului:

„Că azi în zi cu-o floare,
Ne-a răsărit mândru soare.
Mândru soare-a răsărit,
Și mireasă te-ai gătit,
Cu cunună de argint,
Și cu til¹³ până-n pământ.
Sus soare, pe cer înalt,
Că azi avem de plecat,
De la casa maicii mele,
Azi mă despărțesc cu jele.
De la casa tatălui meu,
Azi mă despărțesc cu greu.”¹⁴

Mai apoi, mireasa își cere iertare maicii sale prin gura starostelui, dacă până atunci a supărat-o cu ceva, și mulțumește pentru modul cum a crescut-o, dar și pentru jertfa ei:

„Țucu-te, măicuță, dulce,
Iartă-mă, c-acum m-oi duce,

...

Maică măicuțița mea,
Iartă-mă, de am fost rea.
Îți mulțumesc de născut,
De îmbrăcat și de crescut,

...

În miez de noapte te-ai sculat,
Țată ca să sug mi-ai dat.”¹⁵

¹¹ *Ibidem*.

¹² Versuri preluate din caietul scris de unchiul meu Dragoș Dumitru, cerere pe care el o performa unde era staroste. *Caietul de staroste* a lui Dumitru Dragoș din Chilia, com. Homoroade, jud. Satu Mare. Anexa 1.

¹³ Til „voal de mireasă”

¹⁴ *Caietul de staroste* a lui Dumitru Dragoș din Chilia, com. Homoroade, jud. Satu Mare. Anexa 2

¹⁵ *Ibidem*. Anexa 3.

Textul continuă cu versuri adresate tuturor rudelor de sânge, între acestea apar adesea versuri adresate direct miresei, spunându-i să se pregătească pentru noua viața pe care singură a ales-o, vorbindu-i, în fapt, despre starea de nevestă, care nu întotdeauna înseamnă doar bine și bucurie, ci și greutăți pe care trebuie să și le asume.

„De-ai avea întreaga țară,
De n-ai avea în lume ticneală,
Ai muri, moartea nu-ți vine,
Ai trăi, da n-ai cu cine,

...

Fetiță din doi părinți,
Ce gândești de te măriți,
De-ai știi cum îi măritată,
Ai șede la mă-ta fată”¹⁶

Cele mai semnificative sunt versurile care vorbesc despre despărțirea de tată, de frați și surori, veri și verișoare:

„Ia-ți, mireasă, ziua bună,
De l-al tău tătucă bun,
Rămâi, tată, sănătos,
Dacă n-am avut noroc,
Să trăim toți la un loc,
Ia-ți, mireasă, rămas bun,
De la ai tăi frățiori buni,
Ie-ți, mireasă, rămas bun,
De la struț de viorele,
De la veri și de la vere,
De la pietrele din vale,
De la prietenile tale.”¹⁷

Pe lângă versurile dedicate rămasului bun, întâlnim și versuri în care se trece de la registrul tragic, la cel al sublimului, vorbindu-se despre calitățile miresei; aceasta este lăudată, spunându-i-se în primul rând că este vrednică să poarte cununa de argint, că și-a păstrat fecioria și nu a călcat-o în picioare:

„Mireasă, nu fii nebună,
Ce tot plângi după cunună,
Că mai sunt fete-n sat,
Pe cunună nimic n-au dat,
Una merge-n zi cu soare,
Alta noaptea pe răcoare,
Pun cununa sub picioare.
Dar tu ești fată cinstită,
Și frumos împodobită,
Cu cunună de argint,
Și cu til până-n pământ.
Ia-ți, mireasă, ziua bună,
Că-i de plecat la cunună.
Mândră-i cinstea eroilor,
Ca pana păunilor.”¹⁸

¹⁶ *Ibidem*. Anexa 4.

¹⁷ *Ibidem*. Anexa 5.

¹⁸ *Ibidem*. Anexa 6.

Ni se pare interesantă apropierea simbolică dintre mireasă și erou, transmițându-se în mod evident mesajul unei structuri pe care o regăsim la nivelul actelor inițiatice.

Știm foarte bine că, în mentalitatea tradițională, după ce ai nuntit poți să mori în orice moment, acest fapt nu este ascuns nici în acest moment, care ar trebui să fie de bucurie. Țăranul avea un cult al practicului, un simț aparte al realității, de aceea nu producea rupturi majore la nivelul modului de reprezentare a călătoriei individului de-a lungul existenței sale. Asumarea unei călătorii care să aibă ca finalitate întemeierea era scopul său fundamental.

*„De-i trăi o zi, or două,
Să-ți ticnească de-amândouă.
De-i trăi numai o lună,
Să trăiești cu voie bună.
De-i trăi un an sau doi,
Să-ți ticnească de-amândoi.
Ia-ți, mireasă, ziua bună,
Să nu crezi că zic tot în glumă.”*

Mare parte a textului propus ca studiu de caz se concentrează de altfel pe tragismul situației. Acest fapt are un rost foarte bine identificat, anularea unei stări de dezechilibru, generată de schimbarea de statut social și familial, și refacerea unei noi stări de echilibru, la nivelul familiilor direct implicate în actul ceremonial, dar și la nivelul comunității.

*„Poți, măicuță, semăna,
Busuioc pe talpa ta,
Că eu rar ți l-oi călca.
O dată la două veri,
La trei ani de două ori,*

*...
Creșteți flori cât gardurile,
Și-astupați prilazurile,
La părinți năcazurile,*

*...
Rămas bun, măicuța, mea,
Pe-acasă rar m-i vedea.”*

Către finalul Cererii, starostele se adresează, de altfel, întregii mulțimi, cerând prin rugăciune binecuvântarea „Celui dintru-nălțime”, dar și binecuvântarea părtașilor la schimbare, transformați în garanți ai finalizării actelor de ceremonial sub semnul beneficului.

*„Înainte de plecare,
Onorată adunare,
Cerem de la dumneavoastră,
Rugăciunea cea frumoasă,
Să zicem să le ajute bine,
Domnul cel dintru-nălțime.
Craii noștri să trăiască,
Cinstea să le înflorească,
Socrii, nuntași și toți di-mpreună
Să fim toți cu voie bună,
Și cu-n struț de busuioc,
Domnul să le dea noroc.”*

E semnificativă și încheierea propriu-zisă a orăției, marcându-se foarte bine simbolismul călătoriei inițiatice. Plecarea în jos, trimite simbolic la acea moarte simbolică, o asumare a verticalei în jos, care va permite renașterea într-o condiție nouă, cea de inițiat.

„Iar muzicantul nostru,
Ne va zice-un marș frumos,
Și-om merge pe aicea-n jos.”

Credem că această cerere avea loc în ritualul nunții înainte de cununie, deoarece în discurs se anticipează cununia religioasă, binecuvântarea pe care aceștia o vor primi ca rezultat al faptului că și-au păstrat cinstea.

II.2. Structuri de rol

După cum am văzut până în acest moment în ritualul nunții apar diferite „personaje”, fiecare având un rol extrem de important, bine determinat și cu o funcție precisă. Actanții care participă la ritualul nunții sunt: *starostele*, *vilfeii*, *fetele de nună* (domnișoarele de onoare), *ceatarășii*, *socăcițele* (femeile care pregăteau mâncarea), slujitorii, nuntașii, nănașii, și nu în ultimul rând, „craii”, mirele și mireasa.

Mirele și mireasa – sunt cei mai importanți „eroi” ai acestui ceremonial, asupra lor acționează toate actele, situându-se în poziția de neinițiați capabili de inițiere. În basm, aceștia si-ar găsi reprezentarea la nivelul rolurilor de virilis/virilia.

După cum se observă, orația este aparent o formă de reprezentare a lirismului, pentru că la bază avem o structură epică care ne pune în fața unor secvențe bine delimitate, cu implicarea unor multiple roluri. Toți nuntașii sunt actanții propriu-ziși pentru că nimic nu se poate înfăptui dacă nu se produce o acceptare la nivel macrosocial a schimbărilor de rol.

Așadar, după cum ne amintim, toți ne dorim o nuntă ca-n povești, ca-n basme, care se încheie cu nunți fastuoase, ce ne trimit spre ideea unei întemeieri familiale, pregătind o întemeiere cosmică. Pornind de la cartea lui Gheorghe Vrabie *Structura poetică a basmului* putem realiza o asemănare între performerii prezenți în poezia ceremonialului nupțial și eroii basmelor.

Astfel, părinții mirilor pot fi asemănați cu personajul de tip „senex”, ei deschid acțiunea, nu au un rol activ pe tot parcursul ceremonialului. De altfel, și în basme, chiar dacă împăratul declară războiul, fiul cel mic, neinițiatul capabil să realizeze o inițiere, el este cel care schimbă cursul evenimentelor prin intervențiile lui. În cazul de față, acest rol este jucat, la început neasumat, apoi prin asumare treptată, de către mire.

O altă structură de rol comună cu basmul, pe care o vom aduce în discuție în acest context este cuplul „virilis-virilia”. În basm sunt cei care au curajul de a depăși diferite obstacole, de a trece peste toate piedicile împreună, pentru ca, la final, ei să dobândească ceea ce i-a determinat să treacă prin toate aventurile, ajungându-se la căsătorie. Mirele și mireasa vor aparține acestei clase de rol, după cum afirmam și mai sus.

Nașii îi putem includem în clasa adjuvanților, ei sunt alături de miri, îi sfătuiesc, îi ajută să depășească unele „piedici” în cadrul ceremonialului; fără ajutorul lor miri nu ar putea realiza actul ceremonial.

Ceilalți participanți la nuntă pot fi incluși, la rândul-le, în categoria actanților, ei intervin în unele momente ale ceremonialului, dar apar episodic. Vorbind despre opozanți, soacra, socrul vor intra în această clasă, urmând ca apoi să devină actanți propriu-ziși, adjuvanți.

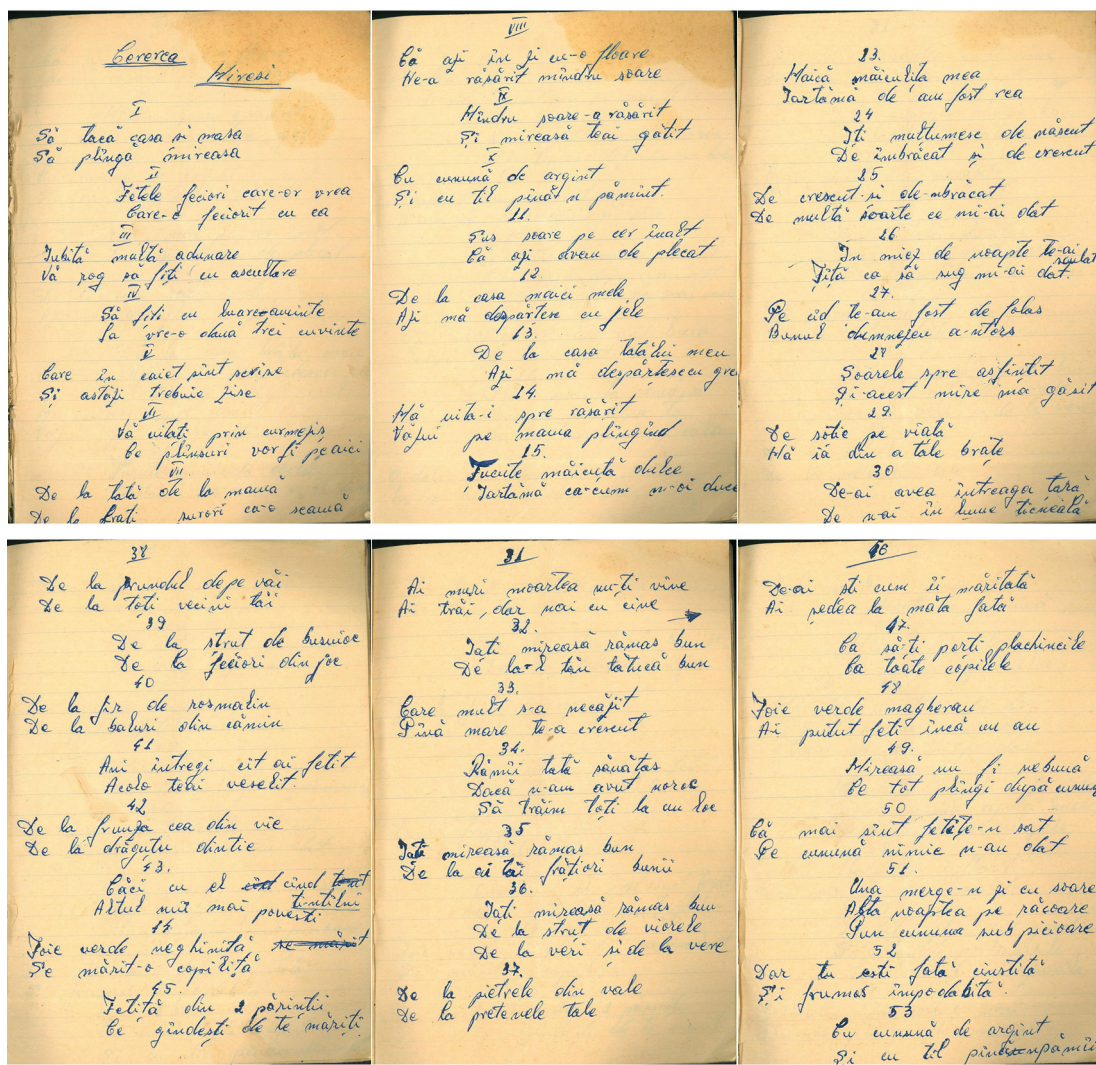
Concluzii

Poporul român este unul care prin tradiționalismul său, prin formele sale de manifestare și-a asumat rânduiala firească a Cosmosului, fiecare om care vine pe pământ trebuie să treacă prin anumite etape, să parcurgă drumul acestei vieți în mod firesc, mirele să devină din băiat iubit, frate și bărbat, mireasa să urmeze pașii de a fi iubită, soră și mireasă. Acest fapt presupune că individul mediilor tradiționale nu putea să se declare mulțumit cu apartenența sa la planul orizontalei, ci să își asume total verticala, întreaga sa existență fiind pusă sub semnul devenirii, transformărilor, cu scopul unei întemeieri cosmice, pentru a putea deveni strămoș al neamului.

Prin nuntă, omul devine „împărat/împărăteasă” și asumă să se jertfească pe sine pentru celălalt, în sens mai larg, putem exprima această jertfă prin vorbele Sfântului Ioan gură de Aur, „ai grijă de soția ta, ca Hristos de Biserică. Chiar dacă ar trebui să îți dai viața pentru ea, chiar dacă ar trebui să înduri mari pierderi, să suferi grele pătimiri, nu trebuie să te dai în lături”¹⁹. În fapt este vorba despre o anulare a doului în Unu. Asumarea rolurilor care permit acest tip de întemeiere este deosebit de importantă. Iar prin drumul parcurs prin foile cărților, prin versurile cererii, sunt din ce în ce mai conșvise că această „cerere a miresii” încă își mai are locul în ceremonialul actual, și eu, voi dori performarea ei la nunta mea, de dragul strămoșilor mei care și-au jertfit sufletul în spatele cuvintelor.

Laura Melinda Tătăran

Facultatea de Litere, Centrul Universitar Nord, Baia Mare
Universitatea Tehnică Cluj-Napoca
studentă, specializarea: Etnologie
tataran_laura20@yahoo.com

19 <https://doxologia.ro/familie/casatorie/casatoria-crestina-este-o-imagie-unirii-dintre-hristos-biserica> accesat la data de 30 martie 2019, ora 00:05.